

До спеціалізованої вченої ради
Д 27.855.03 в Університеті державної
фіскальної служби України
08205, Київська область, м. Ірпінь,
вул. Університетська, 31

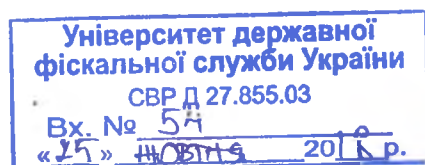
ВІДГУК

офіційного опонента, кандидата юридичних наук Шевчишена Артема Вікторовича на дисертацію Михайлика Дмитра Олександровича “Процесуальні дії суду в кримінально-виконавчому процесі України”, подану на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук по спеціальності 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза, оперативно-розшукова діяльність.

Дисертація Михайлика Д.О. є рукописом, який складається з анотації, вступу, трьох розділів, що містять вісім підрозділів, висновків списку використаних джерел та додатків. При цьому повний обсяг дисертації сягає 260 сторінок, основний текст складає 204 сторінки, список використаних джерел – 29 сторінок, 4 додатки – 27 сторінок.

У вступі дисертант зазначає про актуальність обраної теми дослідження а також її зв'язок з науковими програмами, темами, планами. сформулював мету і завдання роботи, визначив її об'єкт, предмет і методи дослідження.

Оцінка обґрунтованості наукових положень дисертації, їх достовірності та новизни. Обґрунтованість положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації Д.О. Михайлика. ґрунтується на опрацьованих ним наукових і нормативно-правових джерел використаних у тексті роботи статистичних даних та інших емпіричних даних, а також на виведених на цій основі здобувачем елементів наукової новизни (сторінки 10-12 дисертації та 4-5 автореферату) (всього 9 позицій), кожен із яких відображено у повній рубриці (вперше (3 позицій); удосконалено (3) та дістали подальший розвиток (3)) та які містять у собі низку концептуальних висновків і рекомендацій. Так, автором зазначено, що ним вперше науково проаналізовано генезис та розвиток процесуальних дій суду у кримінально-виконавчому процесі України, узагальнено зарубіжний досвід участі суду в реалізації кримінально-виконавчого процесу, завдяки чому в науковий обіг запропоновано

три моделі діяльності суду у кримінально-виконавчого процесу, а також наведено пропозиції щодо його вдосконалення.

Крім цього, здобувачем наголошено на тому, що ним удосконалено: визначення поняття «міжнародне співробітництво під час кримінального провадження», чинне кримінальне, кримінальне процесуальне та кримінально-виконавче законодавство в частині регламентації основних міжгалузевих інститутів, що застосовуються при реалізації судом процесуальних дій у кримінально-виконавчому процесі; вірно сформульовано науково обґрунтовані визначення таких понять: процесуальні дії, кримінально-виконавчий процес, процесуальні дії суду у кримінально-виконавчому процесі, судовий контроль як спосіб реалізації процесуальних дій у кримінально-виконавчому процесі.

Повнота викладу в опублікованих працях положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Основні положення, рекомендації та висновки даного дослідження опубліковано у 8-ми наукових працях, а саме: 5-ти фахових статтях України, 1-ї статті – у зарубіжних виданнях та 3 – доповіді на науково-практичних конференціях і круглих столах, 2- з яких – міжнародного характеру (сторінки 7-9 дисертації та 18 автореферату). При цьому, варто зауважити, що всі зазначені вище наукові розробки Д.О. Михайлика і по формі, і по змісту відповідають вимогам МОН України, що пред'являються до такого виду наукових робіт, та повністю відображають змістовні положення дисертації.

Крім цього, як показали результати аналізу змісту даної дисертації, у кожному із 3-х розділів та 8-ми підрозділів є низка результатів, положень і висновків, що мають важливе теоретичне та практичне значення, а також більш розширено відображають ті елементи, що складають зміст наукової новизни зазначеного дослідження (сторінки 10-12 дисертації та 4-5 автореферату). Зокрема, дисертантом:

- у підрозділі 1.1 «*Стан наукового розроблення проблеми та методологія її дослідження*» вірно наведено всебічний аналіз наукових доробків вітчизняних і зарубіжних учених-процесуалістів, пенітенціарістів та криміналістів тощо;

- у підрозділі 1.2 «*Генезис становлення та розвитку процесуальних дій суду у кримінально-виконавчому процесі*» обґрунтовано, що генезис процесуальних дій суду у кримінально-виконавчому процесі потрібно більшою мірою пов'язувати не з історико-правовими засадами зародження й розвитку кримінально-виконавчої діяльності, а з появою суду «на арені» кримінально-

виконавчого процесу, його тісної взаємодії із системою органів і установ виконання покарань Міністерства юстиції України. Виокремлено сім історичних періодів становлення та розвитку інституту процесуальних дій суду у кримінально-виконавчому процесі, зокрема: 1) дореформений (1550–1864 рр.); 2) імперський пореформений (1864–1917 рр.); 3) революційний та післяреволюційний (1917–1935 рр.); 4) репресивно-кризовий (1935–1960 рр.); 5) радянська модель реалізації судом процесуальних дій у кримінально-виконавчому процесі (1960–1991 рр.); 6) трансформація радянської моделі реалізації судом процесуальних дій у кримінально-виконавчому процесі в національну модель періоду розбудови незалежності (1991–2012 рр.); 7) новітній (з 2012 р.);

- у підрозділі 1.3 *«Зарубіжний досвід участі суду в реалізації кримінально-виконавчого процесу»* обґрунтовано важливість використання у процесі дослідження порівняльно-правового (компаративного) методу;

- у підрозділі 2.1 *«Поняття процесуальних дій суду у кримінально-виконавчому процесі»* вироблено авторську дефініцію «процесуальні дії», якою запропоновано доповнити ч. 1 ст. 3 КПК України. Сформульовано поняття «кримінально-виконавчий процес» та обґрунтовано визначення поняття «процесуальні дії суду у кримінально-виконавчому процесі»;

- у підрозділі 2.2 *«Правове регулювання процесуальних дій суду у кримінально-виконавчому процесі»* зазначено, що досі вітчизняна система кримінальної юстиції (у т. ч. кримінального провадження, судочинства й виконання покарань) переживає кризу;

- у підрозділі 2.3 *«Правовий статус, повноваження та взаємодія суду з іншими суб'єктами при реалізації кримінально-виконавчого процесу»* висвітлено позицію щодо розподілу судів за конкретним критеріями.

Наголошено на взаємодії суду з органами й установами виконання покарань при реалізації кримінально-виконавчого процесу та виокремлено відповідні форми (повідомлення адміністрацією органу чи установи виконання покарань суду, який постановив вирок, про місце відбування покарання засудженого; підготовка адміністрацією матеріалів на засудженого щодо заміни покарання або звільнення від відбування покарання; узгодження з судом питання про застосування заходу стягнення до осіб, позбавлених волі, у виді переведення засудженого до приміщення камерного типу (одиначної камери); інші передбачені законом форми взаємодії).

- у підрозділі 3.1 «Судовий контроль як спосіб реалізації процесуальних дій в кримінально-виконавчому процесі України» висловлено позицію, що завдяки судовому контролю як способу реалізації процесуальних дій у кримінально-виконавчому процесі України в установах виконання покарань на професійному рівні проводитимуться розслідування кримінальних проваджень з приводу вчинення засудженими під час відбування покарання нових кримінальних правопорушень.

- у підрозділі 3.2 «Шляхи удосконалення як спосіб реалізації судом процесуальних дій у кримінально-виконавчому процесі» автор дисертаційного дослідження сформулював наукову позицію щодо впровадження до системи кримінальної юстиції України інституту пенітенціарних судів при місцевих судах за територіальним принципом розміщення органів і установ виконання покарань. Сформульовано пропозиції щодо удосконалення кримінального процесуального та кримінально-виконавчого законодавства в частині питань, які вирішуються судом під час виконання вироків. Розроблено авторську класифікацію питань, які вирішуються судом під час виконання вироків.

Додатки до дисертації у повній мірі кореспондуються з її змістом та ґрунтуються на здобутих автором емпіричних, статистичних та інших даних і опрацьованих матеріалах.

Поряд з цим, у дисертації Д.О. Михайлика є ряд висновків, пропозицій і положень, які потребують додаткової аргументації автора у ході захисту, а саме:

1. За назвою та змістом робота більше відповідає вимогам, що висуваються до робіт за спеціальністю 12.00.08 кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право. На сторінці 23 дисертації автор сам вказує на те, що кримінально-виконавчий, на відміну від кримінального процесу, володіє більшою самостійністю, адже переважна більшість питань, пов'язаних із виконанням та відбуванням покарань, перебуває виключно в межах кримінально-виконавчого правового регулювання, не входячи до кримінальної процесуальної сфери.

2. У вступі до дисертаційного дослідження автор зазначає, що дослідженню проблем процесуальних дій суду у кримінально-виконавчому процесі присвячені праці відомих вітчизняних та зарубіжних вчених, зокрема: К. В. Антонова, Ю. В. Бауліна, О. М. Бандурки, І. Г. Богатирьова, В. Д. Берназа, В. І. Василичука, І. В. Грицюка, Ю. М. Грошевого, С. М. Гусарова, О. М. Джужі, Е. О. Дідоренка, О. Ф. Долженкова, А. М. Кислого, О. Г. Колба, О.

І. Козаченка, О. П. Кучинської, В. В. Лисенка, Д. Й. Никифорчука, В. В. Ніколюка, Ю. Ю. Орлова, Д. П. Письменного, М. А. Погорецького, М. С. Пузирьова, В. П. Севостьянова, Є. Д. Скулиша, С. Р. Тагієва, О. Ю. Татарова, В. В. Топчія, В. М. Тертишника, В. Г. Уварова, С. І. Халимона, А. В. Шевчишена, В. В. Шендрика, М. Є. Шумила, В. М. Юрчишина та ін.

Проте із 35 перелічених автором науковців, згідно списку використаних джерел, автор дослідив праці лише 12 з них. Крім того, вся інша література є застарілою, переважно до 2014 року, з 264 використаних автором джерел літератури – понад 100 джерел написані до 2005 року.

3. На сторінці 4 автореферату автор зазначає, що емпіричну базу дослідження становлять анкетування 250 практичних працівників, які брали участь у дослідженні. Проте, що це за працівники та яким чином вони брали участь у дослідженні та якому саме автор не вказує. Лише ознайомившись зі змістом самої роботи стає зрозумілим, що мова йде саме про працівників суду.

Разом з тим, не дивлячись на зазначені зауваження, варто визнати, що вони є рекомендаційними.

Висновок: дисертація Михайлика Дмитра Олександровича “Процесуальні дії суду в кримінально-виконавчому процесі України”, є завершеною роботою, яка, при усуненні зазначених зауважень, відповідає формальним вимогам МОН України, які пред'являються до такого виду наукових праць та п.п. 9, 11, 12 Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567 (з відповідними змінами), а її автор, за умови позитивного прилюдного захисту, заслуговує присудження йому наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність.

Офіційний опонент:

**Заступник начальника відділу управління
розслідування корупційних злочинів
Головного слідчого управління
Національної поліції України
кандидат юридичних наук**

А.В. Шевчишен

“25” _____ 10 _____ 2018 р.